

Makroekonomie

Ing. Kateřina Tomšíková, Ph.D.

Základní ekonomické pojmy

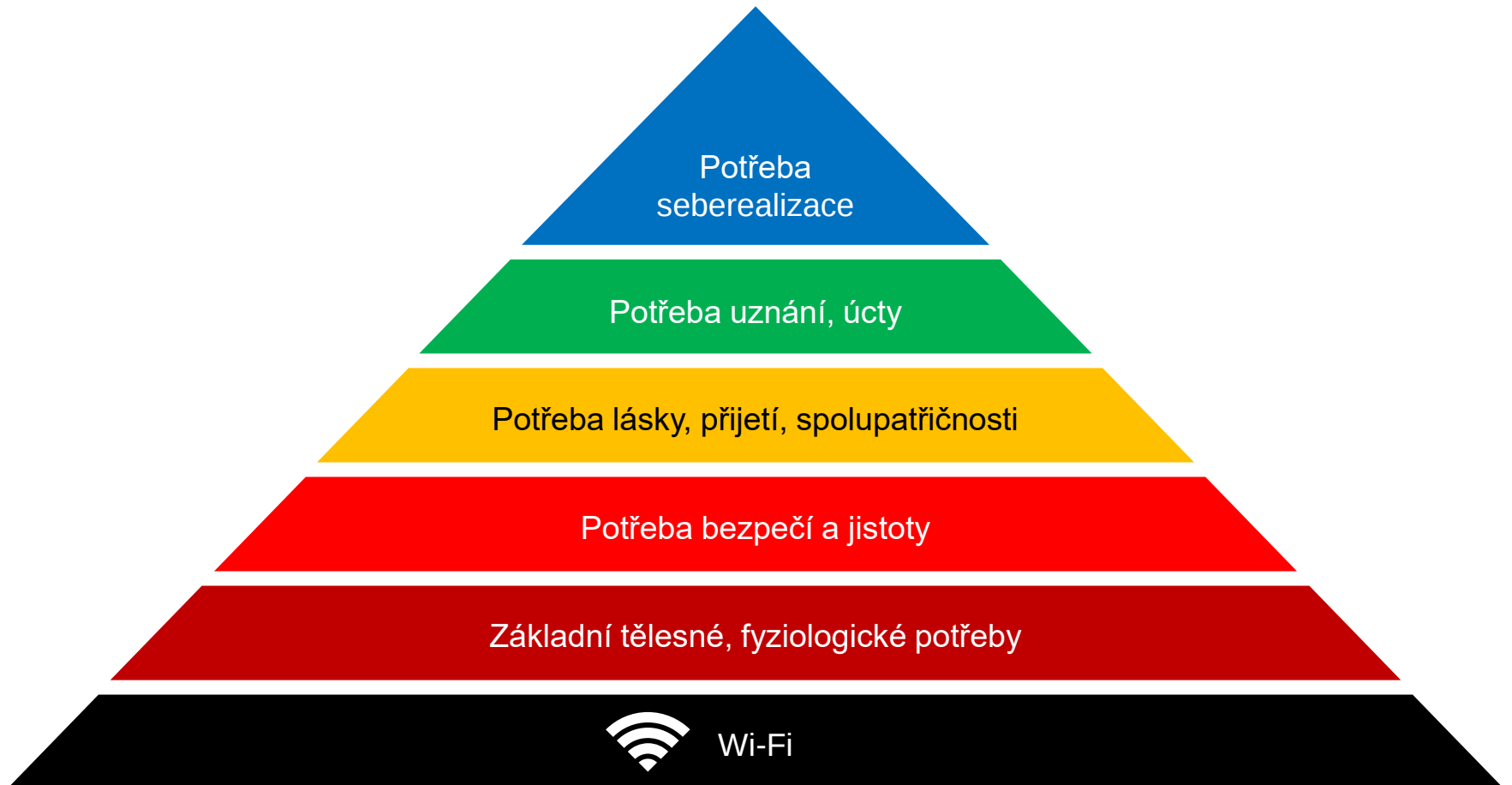
- **Potřeby**

- požadavky, které si člověk uvědomuje a pociťuje nedostatek, není-li požadavek splněn, jsou nekonečné, uspokojení jedné potřeby vyvolává potřeby další.

- Lidé uspokojují své potřeby pomocí:

- statků = užitečné předměty,
 - služeb = užitečné činnosti,
 - zboží = statky vyráběné pro uspokojování potřeb jiných lidí než jsou výrobci.

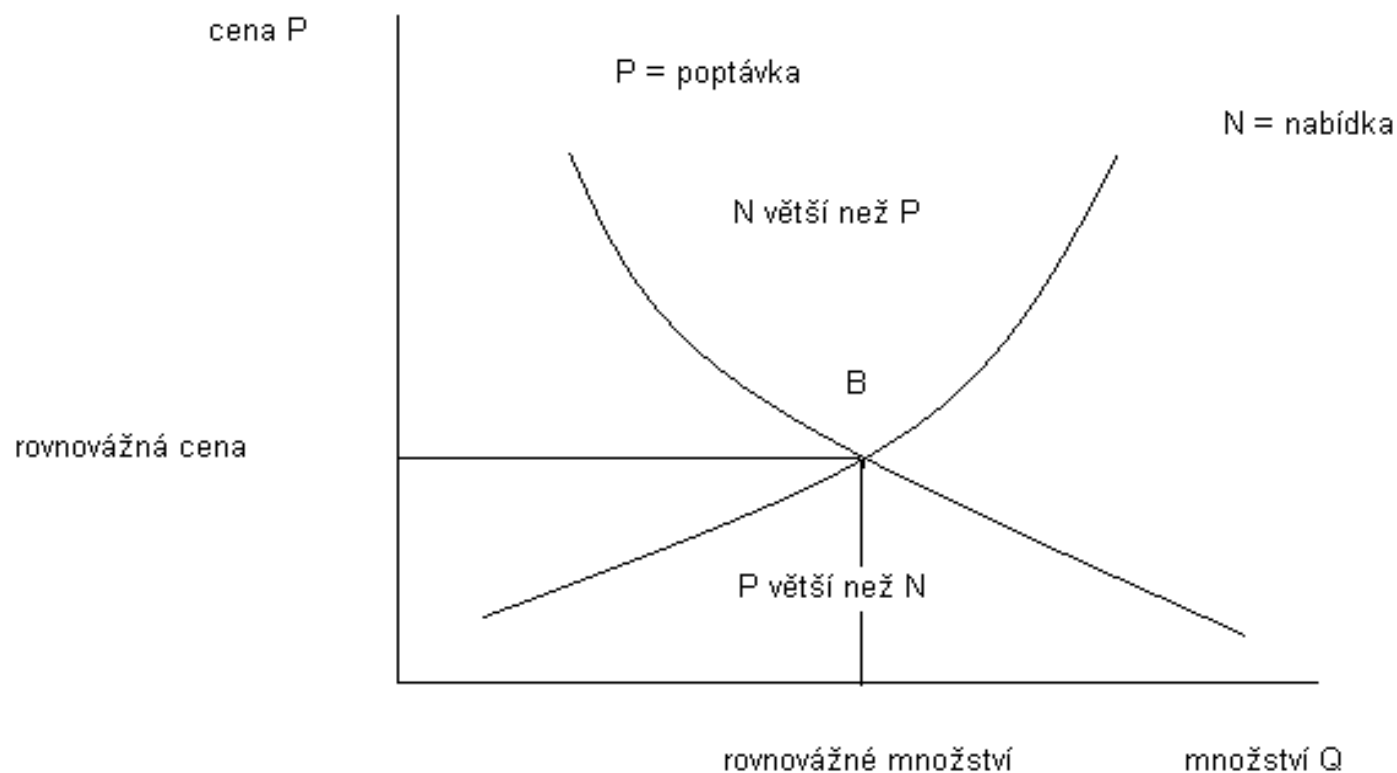
Maslowova pyramida

Trh

- je místo, kde se uskutečňuje výměna zboží,
- je místo, kde se střetává nabídka s poptávkou,
- výměnu zboží zprostředkovávají peníze.

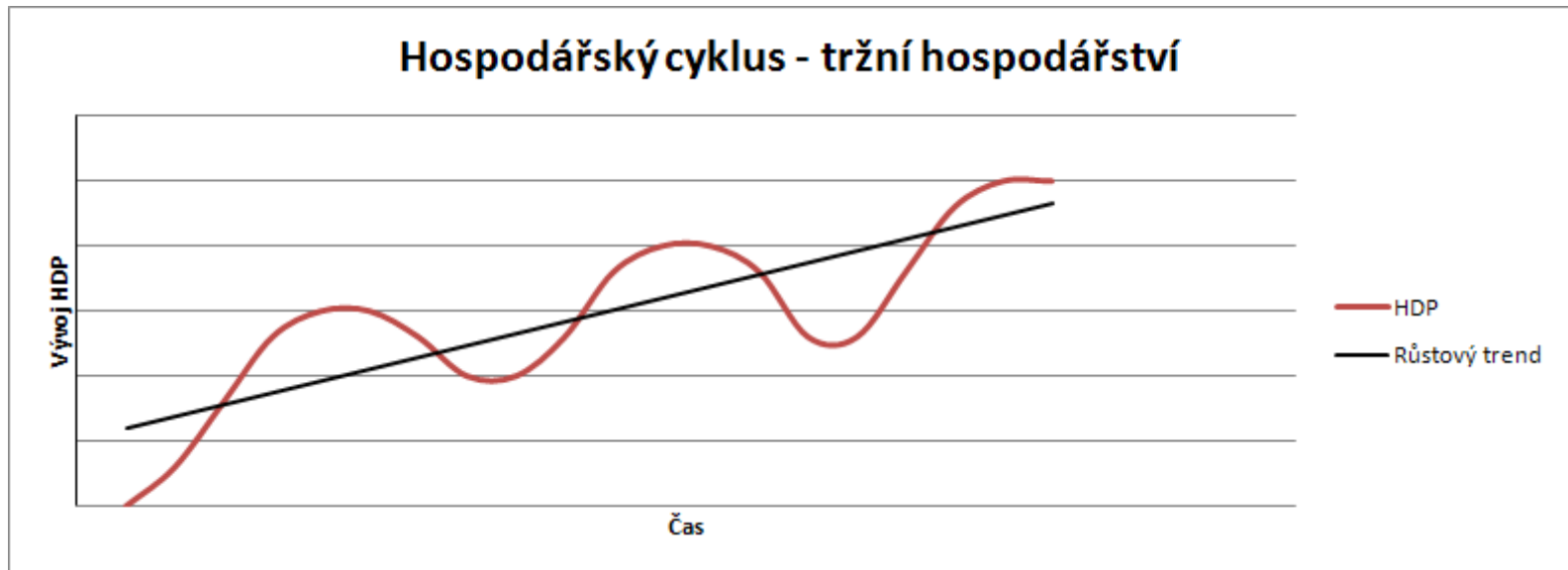
Trh, tržní mechanismus

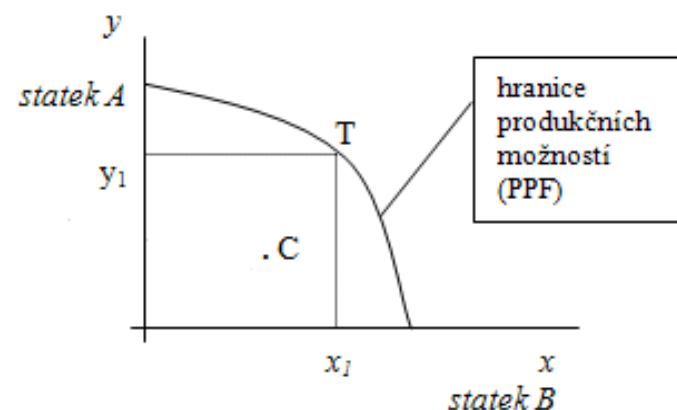
Hospodářský cyklus - fáze

Hospodářský cyklus zkoumá vývoj ekonomiky v čase.

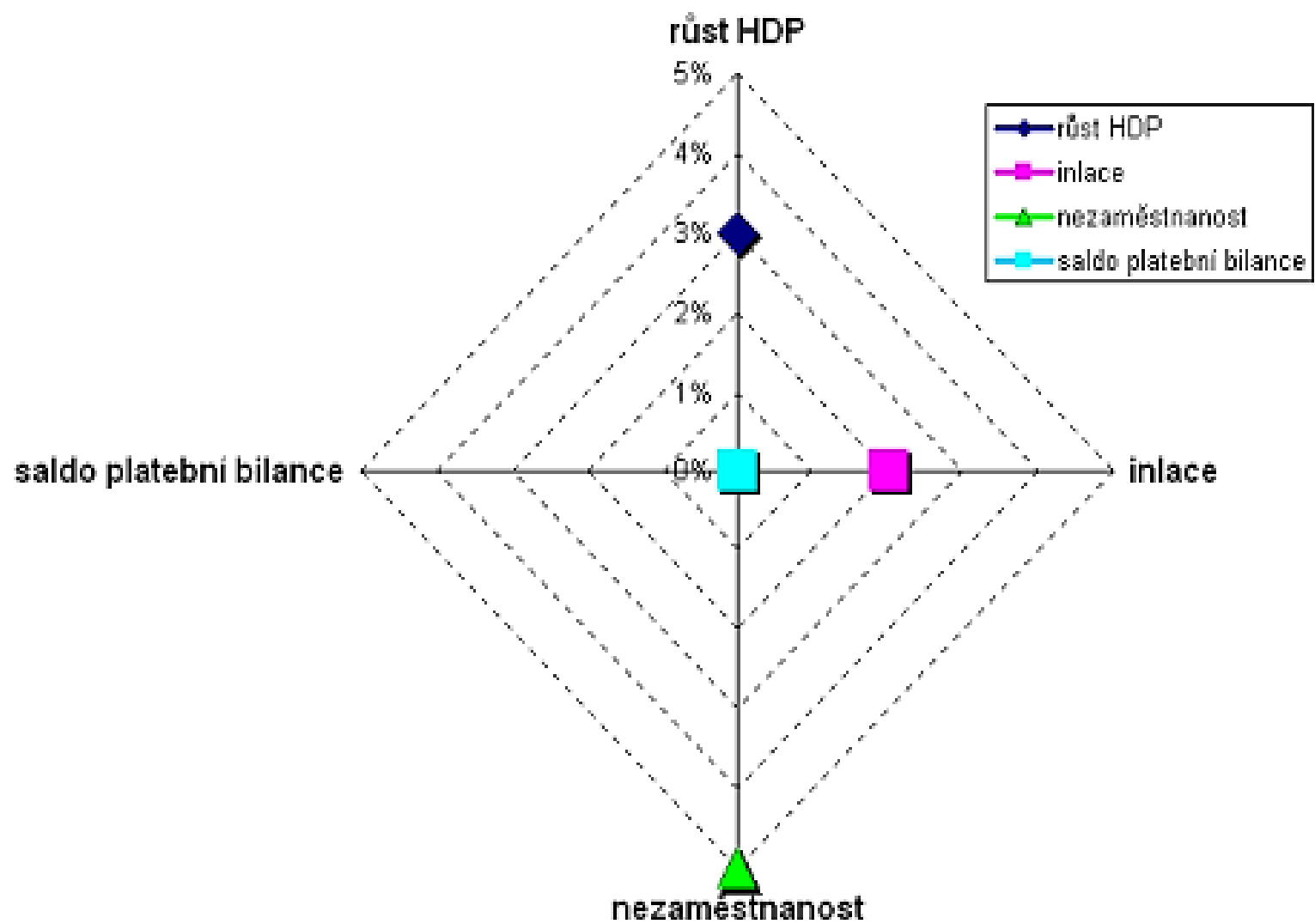
- expanze (rozvoj, konjunktura, obnova, roste nabídka i poptávka),
- vrchol (převis nabídky nad poptávkou),
- recese (krize, deprese, pokles nabídky i poptávky),
- dno (sedlo, vyrovnaní a oživení poptávky i nabídky)

Hranice produkčních možností

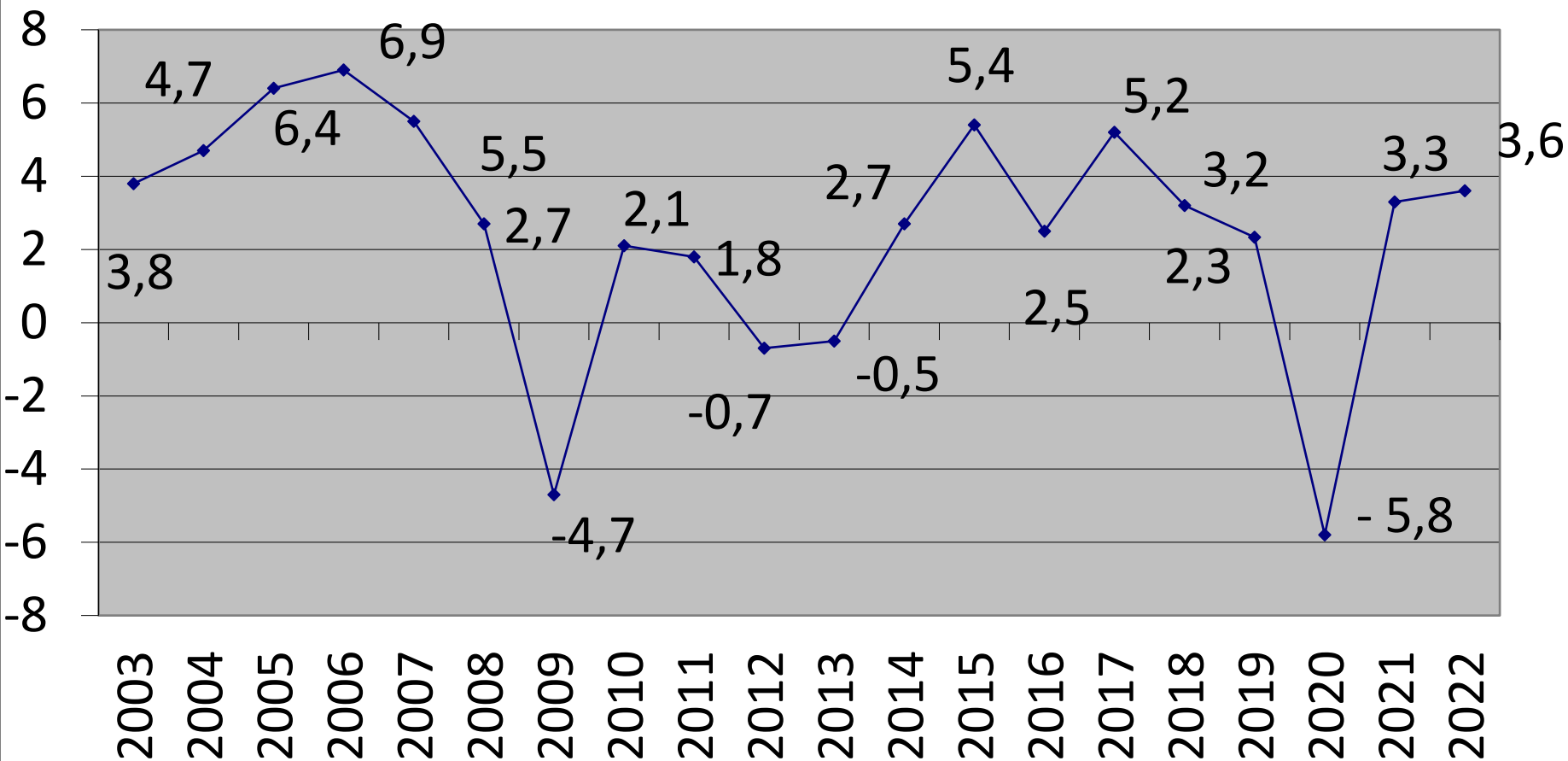
- Možné, dostupné kombinace statků, které lze vyrobit s danými výrobními faktory a při využití nejlepších známých výrobních technologií.
- Zvýšení produkce jednoho statku lze dosáhnout jen snížením produkce druhého statku (přesun výrobních faktorů).
- Vyznačuje omezenost produkčního potenciálu země.

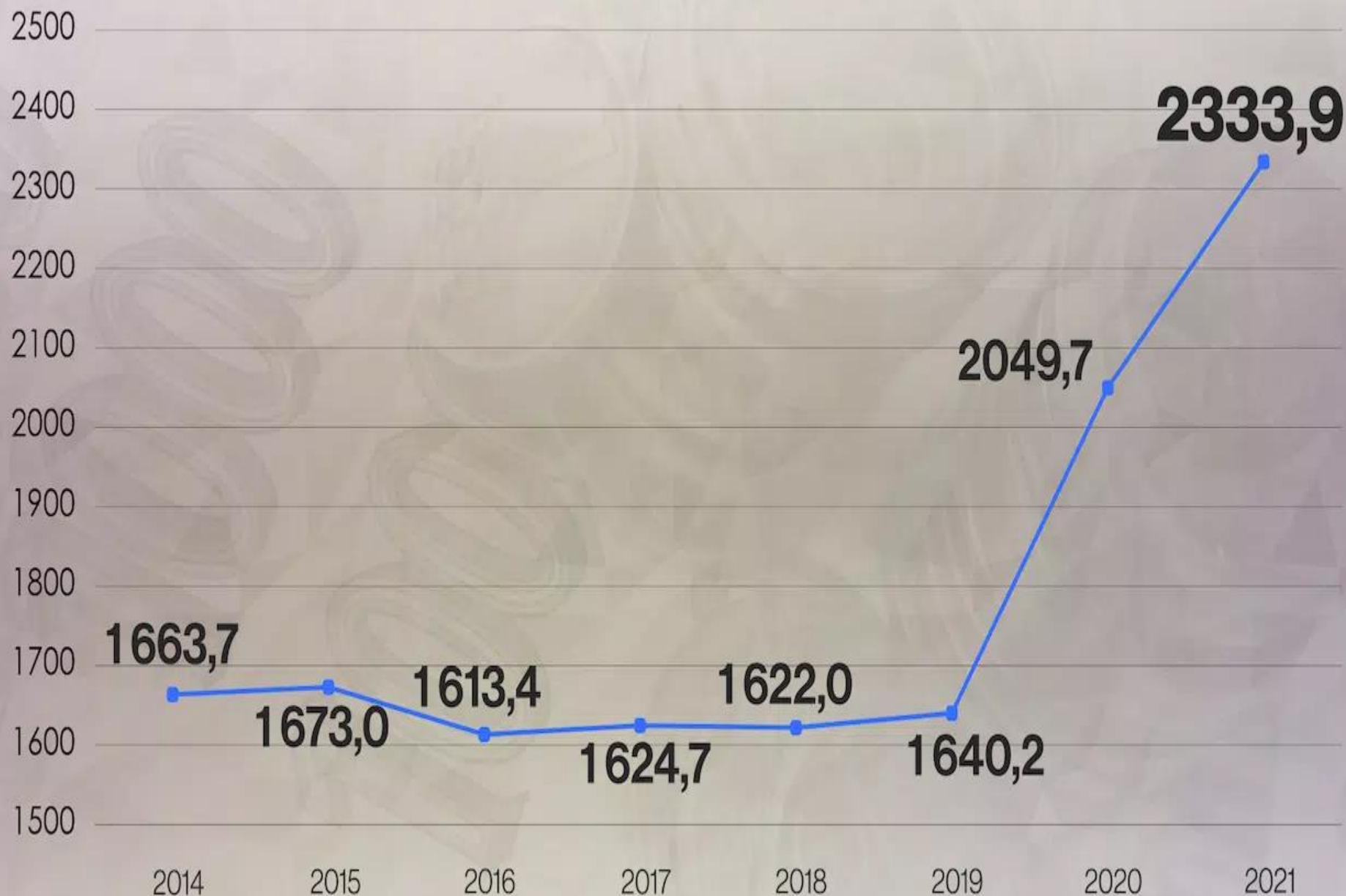
Hospodářský růst

- **Definice hospodářského růstu**
 - je proces, kterým se zvyšuje schopnost národního hospodářství vyrábět statky a služby.
- **Zdroje hospodářského růstu = výrobní faktory**
 - kapitál,
 - práce = množství pracovních sil, kvalifikace,
 - přírodní zdroje = buďto využíváme více přírodních zdrojů nebo je využíváme efektivněji, podle toho rozeznáváme hospodářský růst:
 - extenzivní = zvyšuje se množství využívaných zdrojů,
 - intenzivní = efektivněji se využívají zdroje, které jsou k dispozici.

Vývoj HDP v letech 2000 -2022

– v miliardách Kč

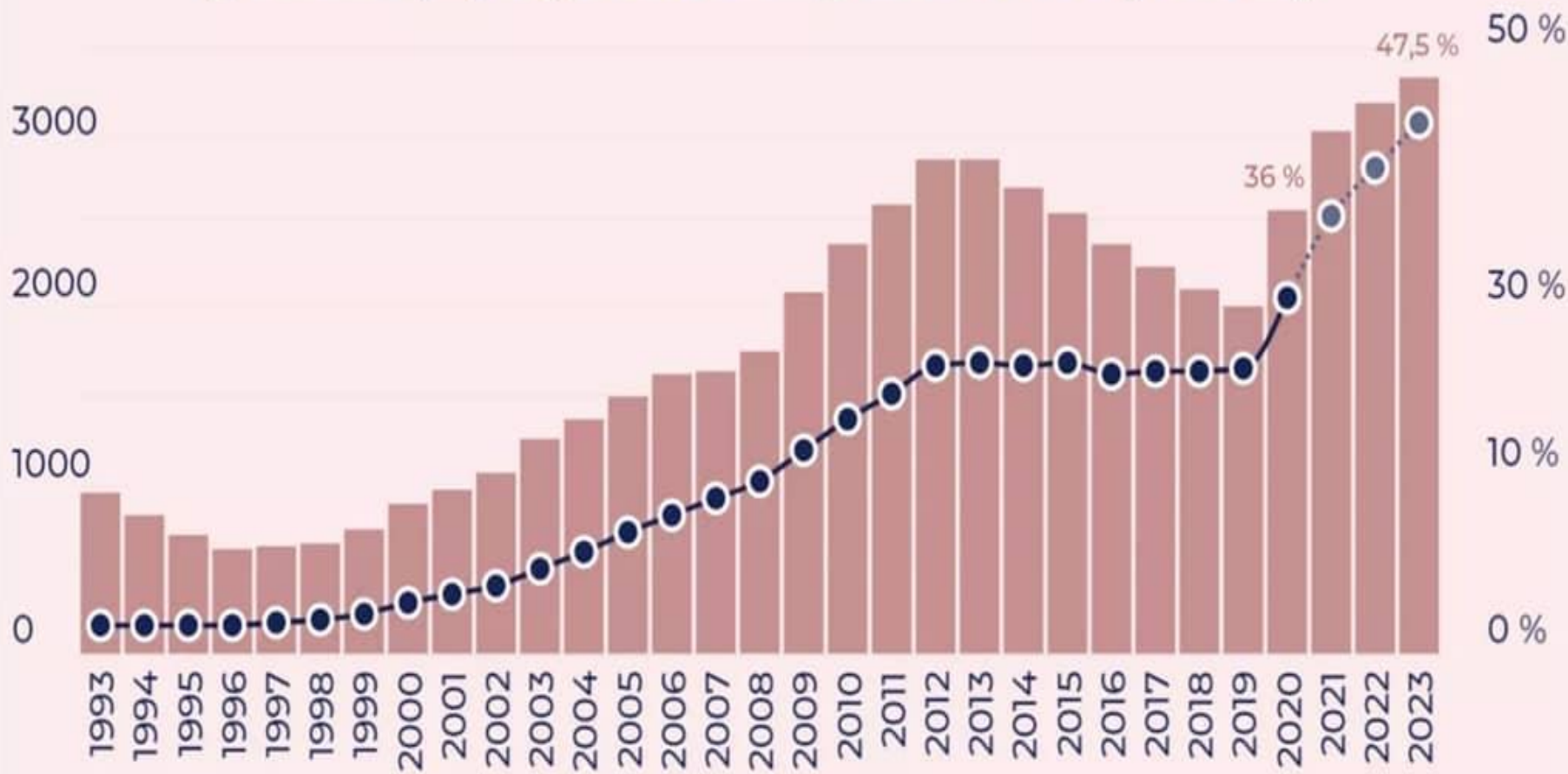
data: MF

VÝVOJ STÁTNÍHO DLUHU

Státní dluh České republiky

v miliardách korun; s odhadem vývoje

● Odhad vývoje ● Státní dluh ● Poměr k HDP (pravá osa)

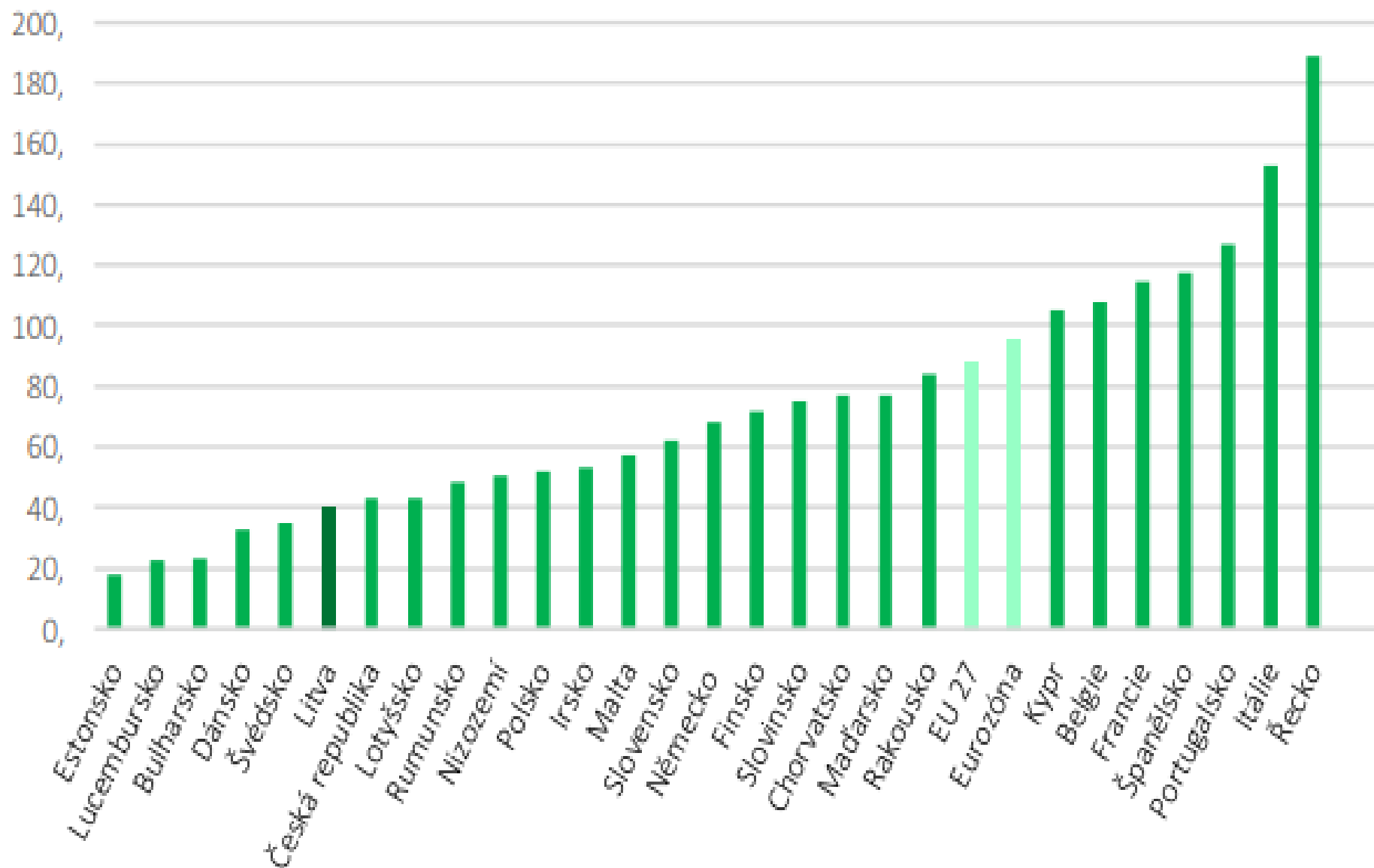

Zdroj: Ministerstvo financí

SZ BYZNYS

Výše vládního dluhu k HDP v 1. čtvrtletí 2022 (v %)

Eurozóně

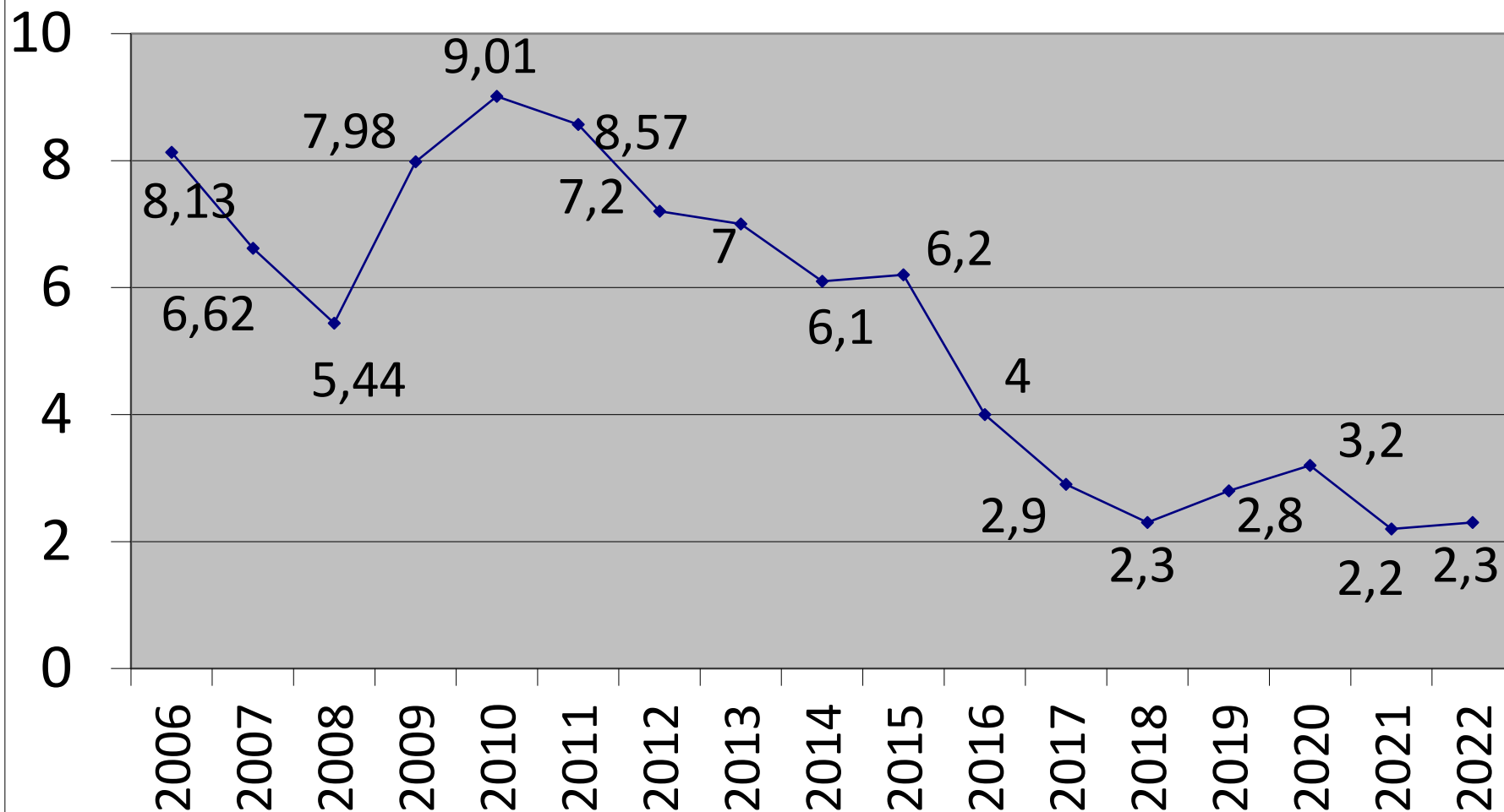
Nezaměstnanost

- **Trh práce**
 - cena práce = mzda,
 - **poptávku** po práci představují **firmy** a neziskový sektor (stát, fondy),
 - **nabídku** představují **lidé** = budoucí zaměstnanci, nabízející svoji pracovní sílu jako zboží.
- $N = P$ ideální stav rovnováhy, ale v praxi je problém kvalifikace
- $N > P$ nabídka převyšuje poptávku, pak dochází k nezaměstnanosti
- $N < P$ podnikům chybí pracovní síla

Nezaměstnanost

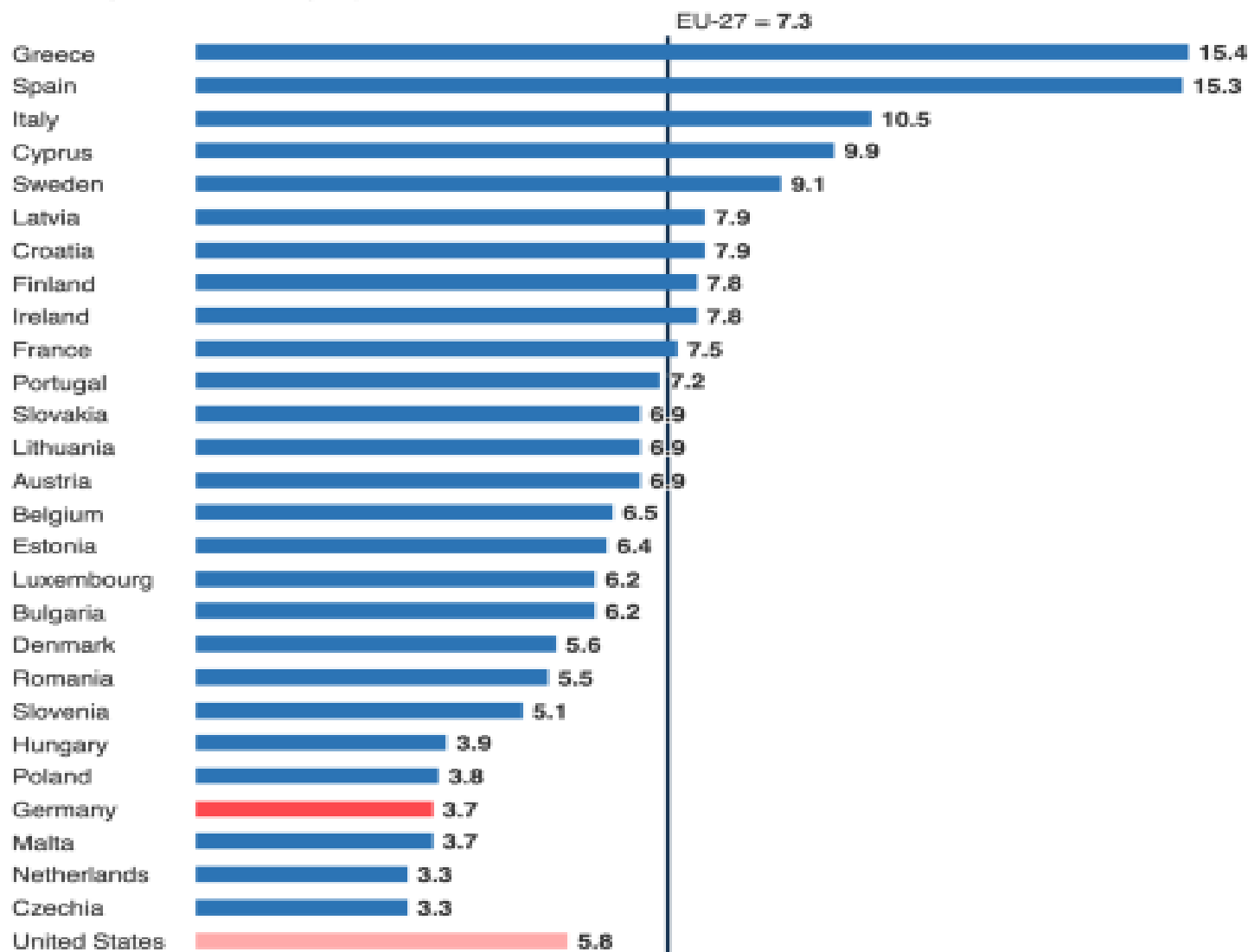
- **Důsledky nezaměstnanosti**
 - negativní
 - pozitivní
- **Druhy nezaměstnanosti**
 - dobrovolná
 - nedobrovolná
- **Příčiny nezaměstnanosti**
 - **frikční** nezaměstnanost
 - **strukturální** nezaměstnanost
 - **cyklická** nezaměstnanost

Míra nezaměstnanosti v % 2004 - 2022

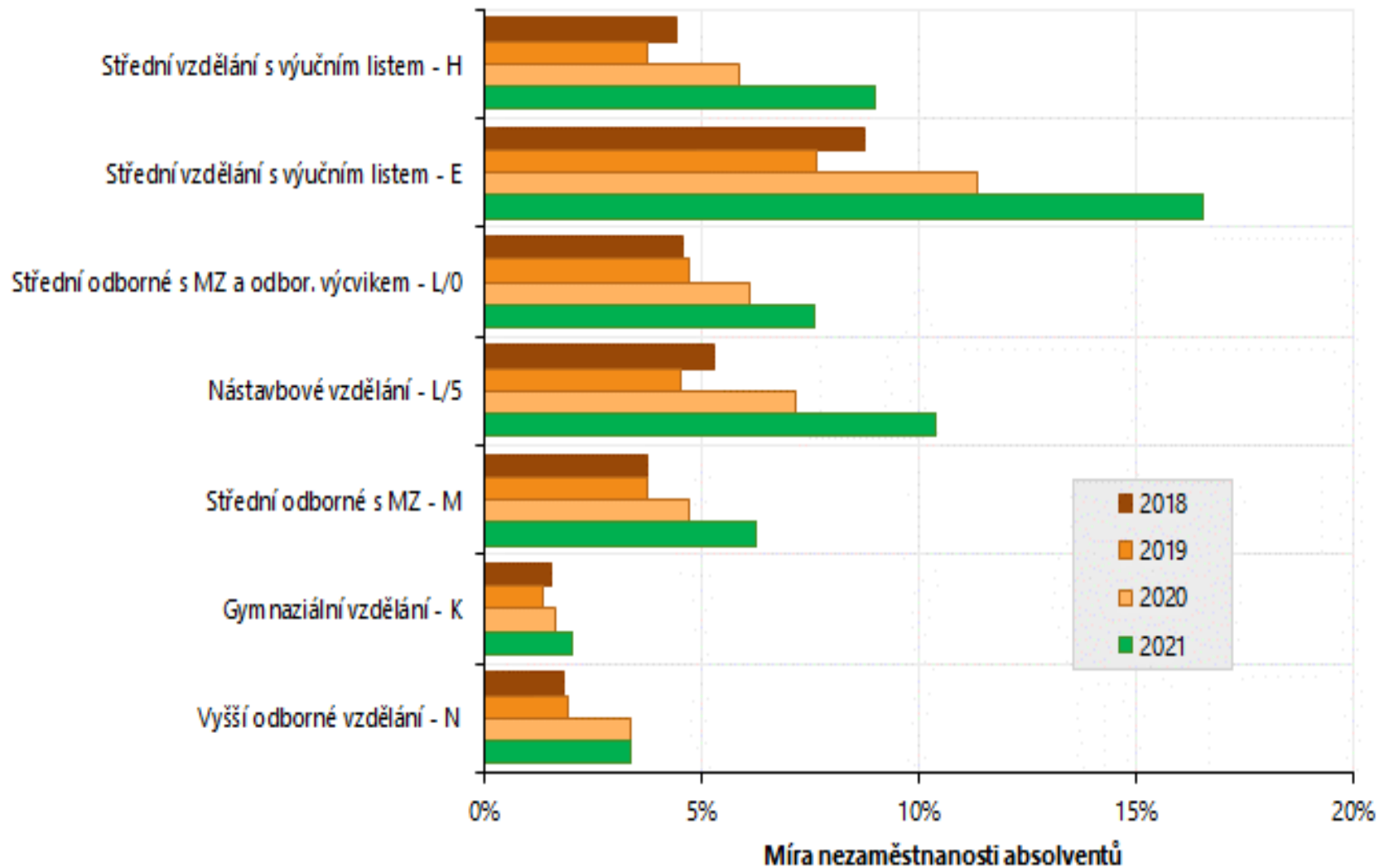

Unemployment rates in EU

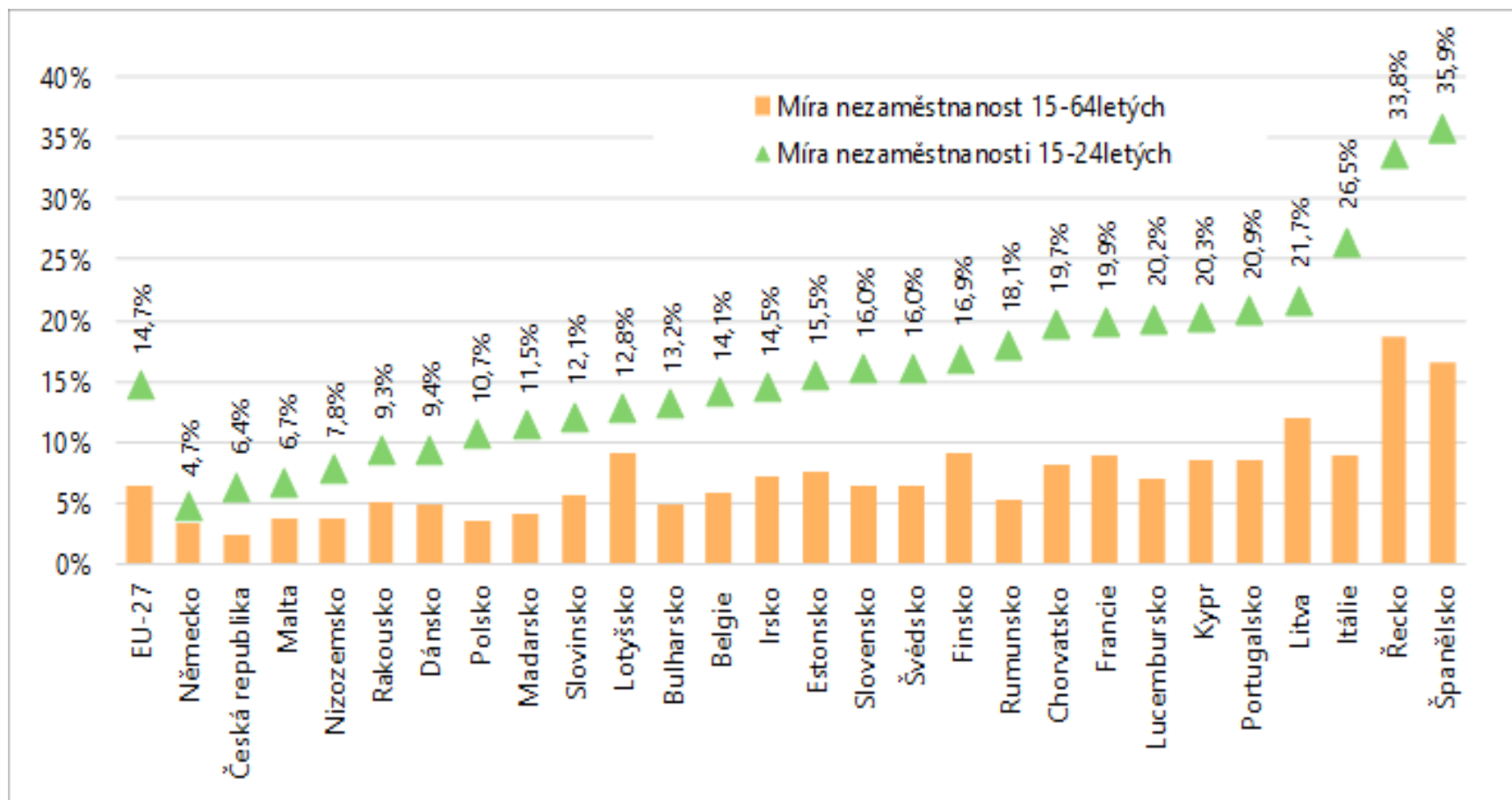
as at May 2021, seasonally adjusted, in %

Source: Labour Force Survey, Eurostat

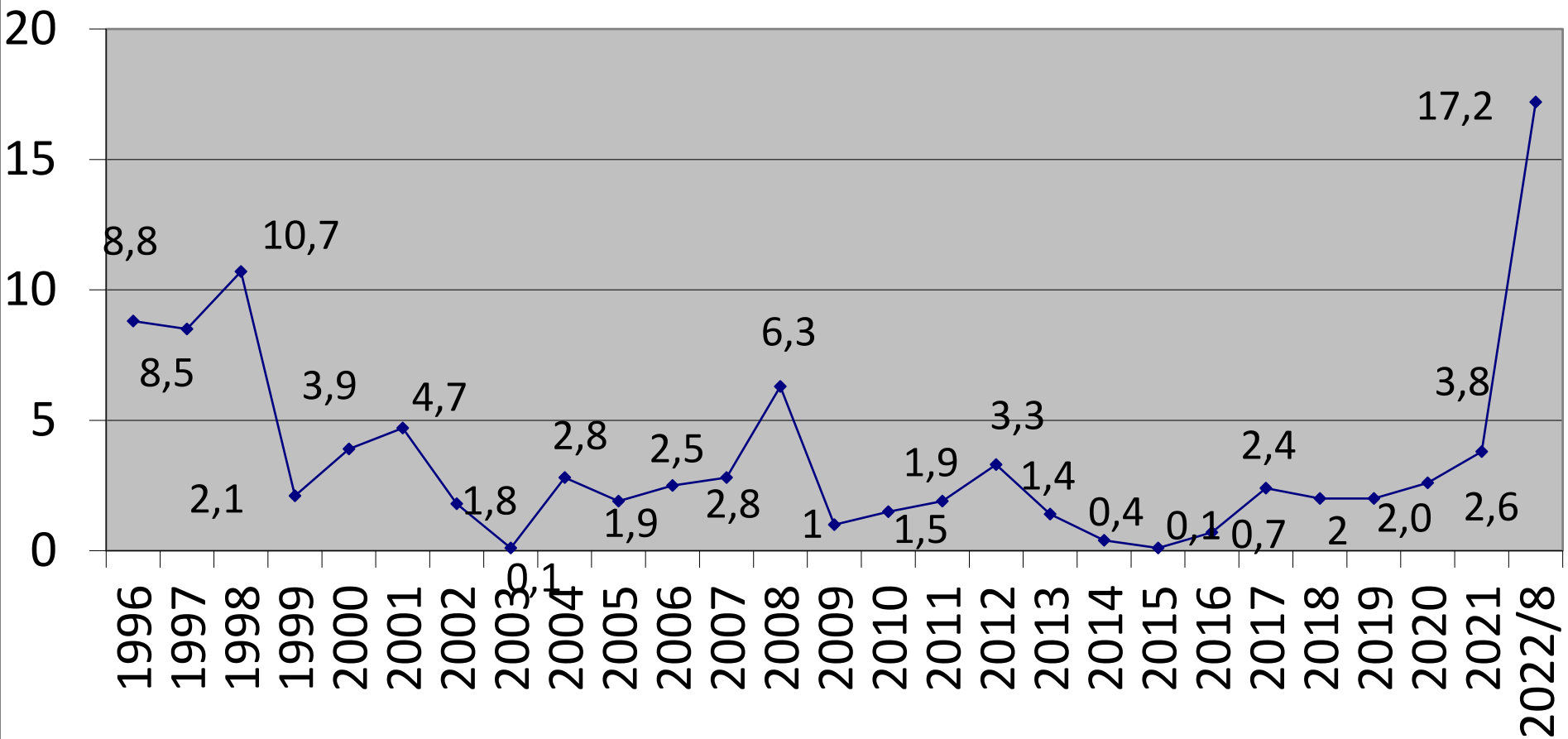

Míry nezaměstnanosti středoškolsky vzdělaných v zemích EU v roce 2020

Inflace (%)

1993 - 2022

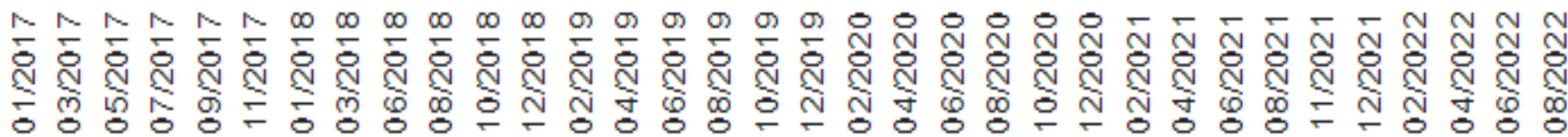
Meziroční inflace v %

SVG PNG

Meziroční inflace v %

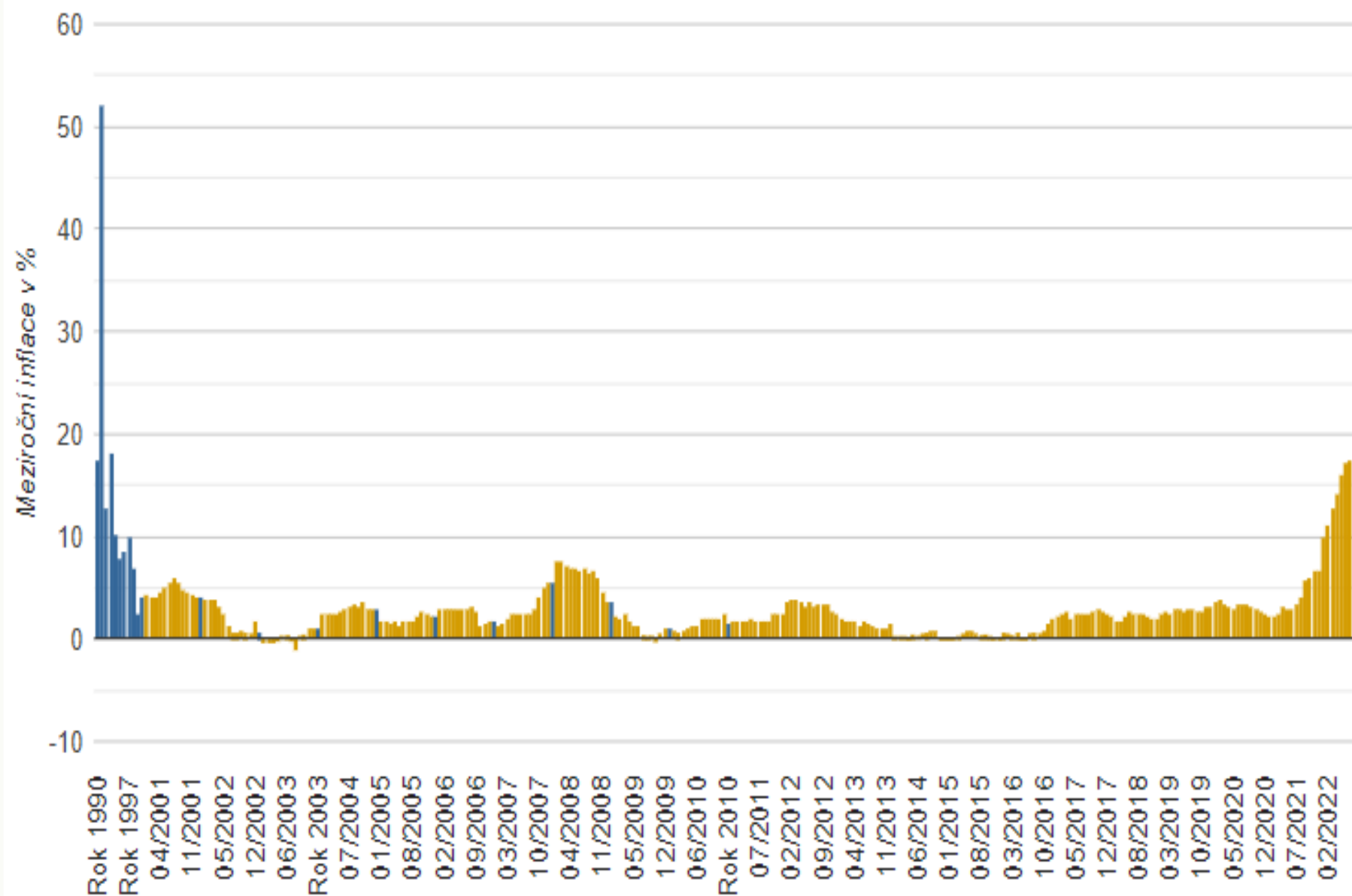
17.5
15.0
12.5
10.0
7.5
5.0
2.5
0.0

01/2017 03/2017 05/2017 07/2017 09/2017 11/2017 01/2018 03/2018 06/2018 08/2018 10/2018 12/2018 02/2019 04/2019 06/2019 08/2019 10/2019 12/2019 02/2020 04/2020 06/2020 08/2020 10/2020 12/2020 02/2021 04/2021 06/2021 08/2021 11/2021 12/2021 02/2022 04/2022 06/2022 08/2022

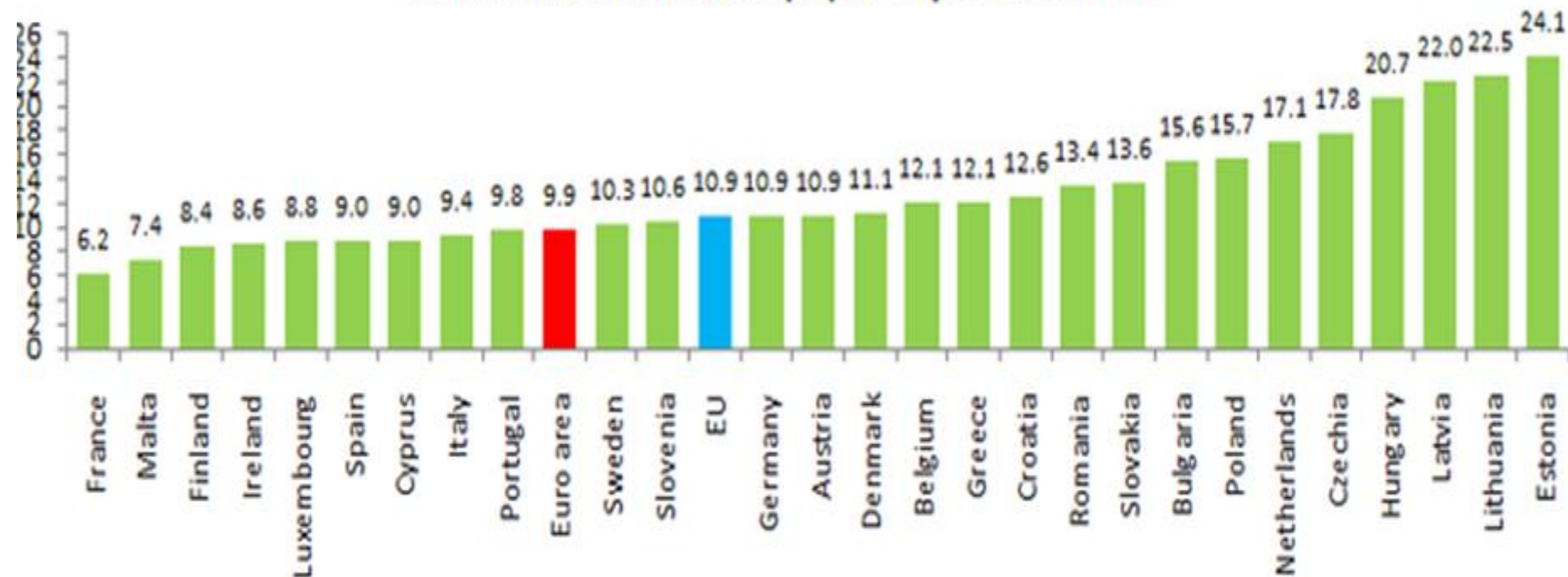

Meziroční inflace v %

SVG PNG

Annual inflation rates (%) in September 2022

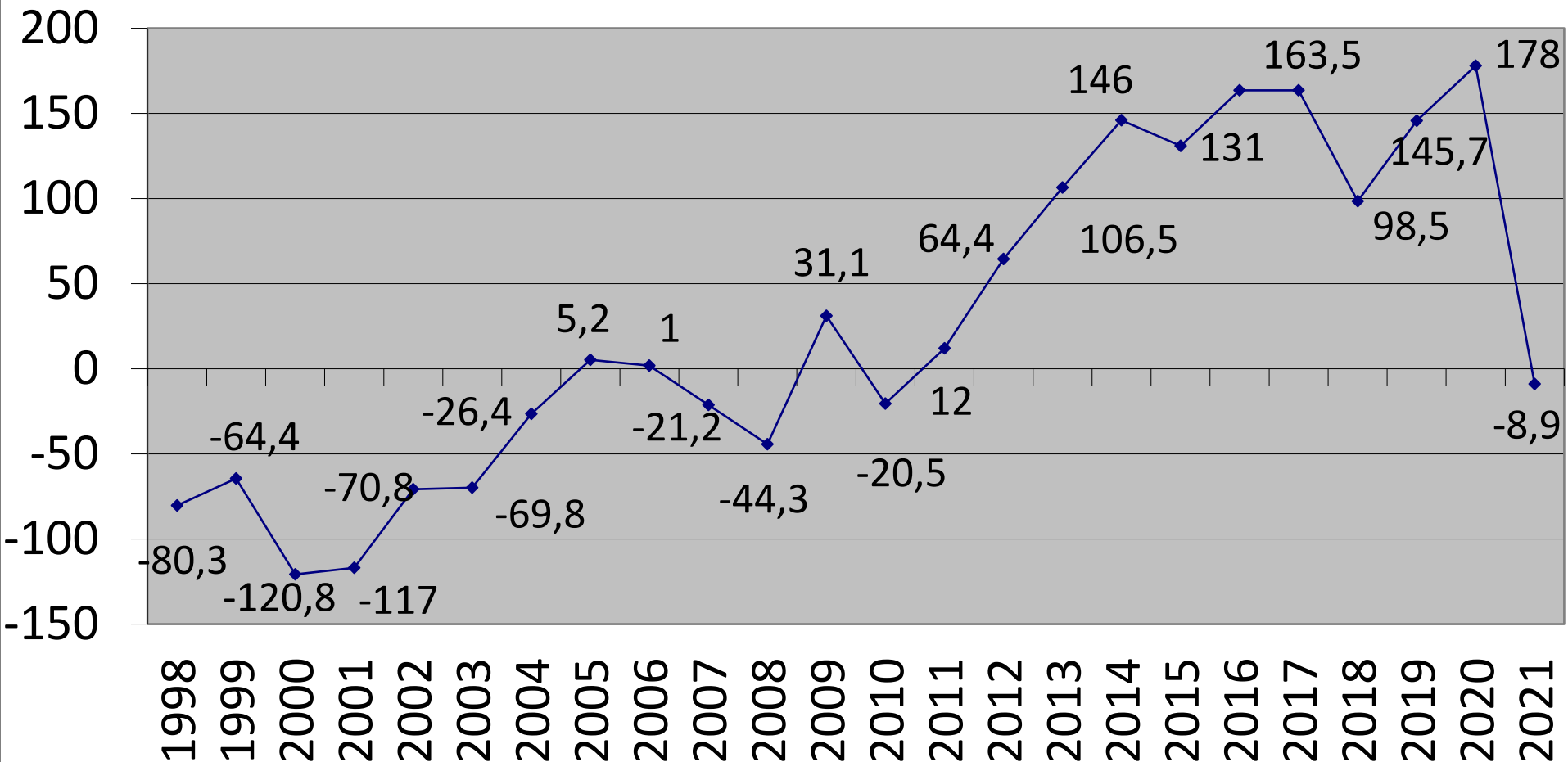

Zahraničně obchodní bilance

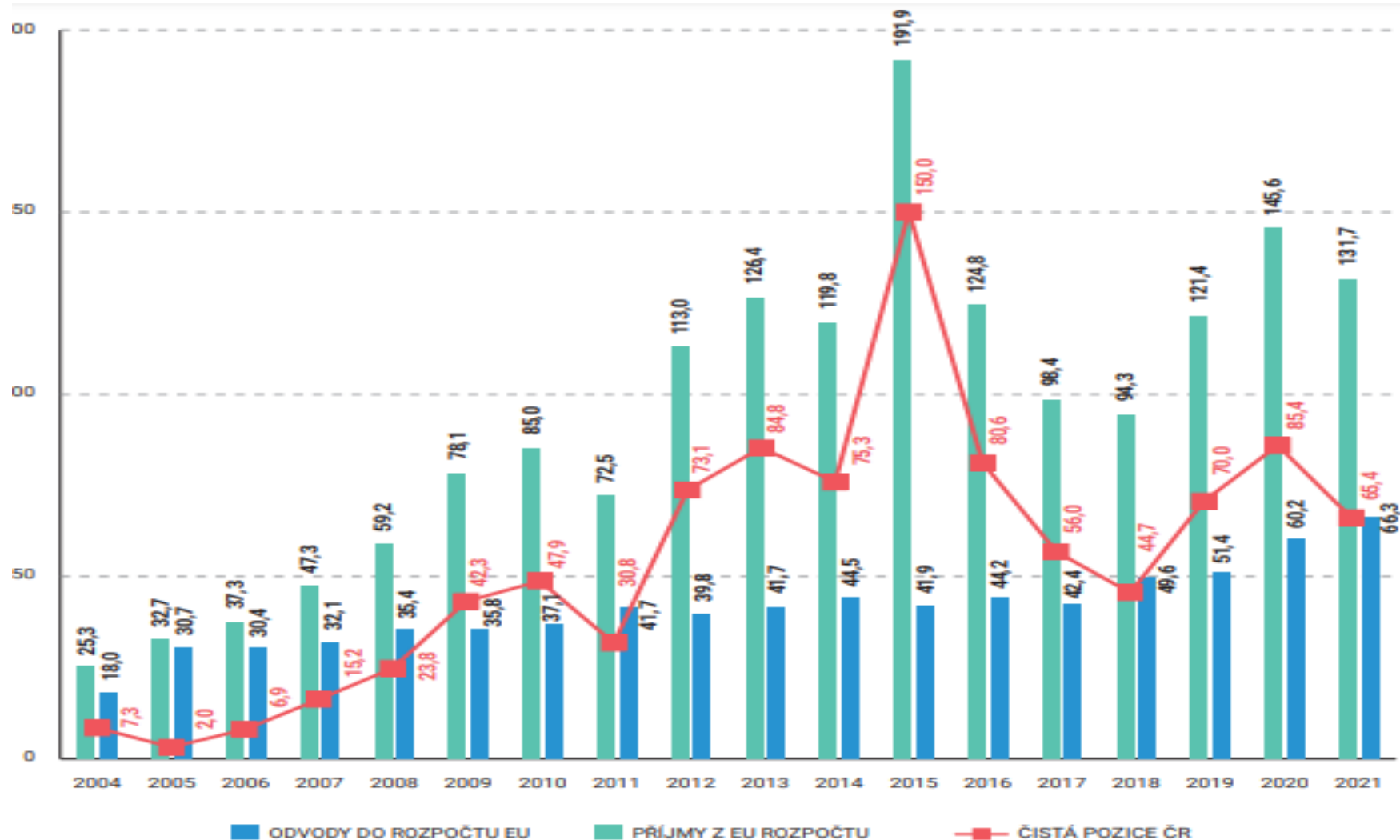
platební bilance	běžný účet	obchodní bilance = vývoz a dovoz
		další bilance = příjmy a výdaje za služby (cestovní ruch, sport, doprava), zisky ze zahraničí, dary, dědictví
	finanční účet = mezinárodní investice, příliv a odliv zahraničního kapitálu	

Zahraničně obch. bilance (mld. Kč)

1993 - 2021

Vývoj příjmů a výdajů ve vztahu k EU

Čistá pozice ČR k rozpočtu EU

Od vstupu do EU 1. května 2004 do 30. června 2022 ČR:

- zaplatila 775,9 mld. Kč
- získala 1,75 bil. Kč.
- Kladné saldo čisté pozice České republiky ve vztahu k rozpočtu EU tak souhrnně dosáhlo **977,3 mld. Kč.**